

CONSIDERAȚII ASUPRA CONDIȚIILOR DE TRAI ALE METROPOLELOR LUMII

Dezvoltarea perpetuă a orașelor, respectiv urbanizarea reprezintă unul din fenomenele străvechi ale istoriei așezărilor umane, rămânând în același timp o problemă intens disputată, de larg interes pentru specialiștii din lumea contemporană.

În pofida tuturor teoriilor negativiste la adresa urbanismului și luând în considerare complexitatea obstacolelor ce se ridică în mod progresiv în fața marilor metropole, ca și a locuitorilor lor, un fapt încontestabil este că orașul a supraviețuit tuturor intemperțiilor, aflându-se într-o permanentă evoluție.

Circumscriș acestei sfere tematice se consideră și prezentul articol, publicat în *Time International* *, bazat pe o cercetare de dată recentă, efectuată pe timp de doi ani, de către un grup de specialiști americani de la „Population Crisis Committee” (Comitetul pentru Criza Populației) din Washington. Studiul dezvăluie un portret devastator al megalopolis-urilor de astăzi, care se confruntă cu un adevărat proces de strangulare economică.

Rezultatele acestui studiu empiric, vizând 100 din cele mai vaste areale urbane ale lumii din 45 de țări, publicate sub titlul *Întricoșătoarea poveste a celor 100 de orașe*, de Bonnie Angelo, avertizează că o creștere impetuoasă a populației poate avea repercusiuni nedorite asupra nivelului de trai și calității vieții urbane. Astfel, incluzând în evaluarea posibilităților de trai criterii precum: costul loca-duselor alimentare, protecția socială, sănătate, învățămînt, spațiu locativ etc., dar excluzînd, totodată, factori considerați ca aparținînd diferențelor sociale existente în mod inerent în lumea contemporană (servicii de transport, telecomunicații), s-a alcătuit un clasament al marilor metropole ale lumii (vezi tabelul anexat), relevant din punct de vedere al criteriilor mai sus menționate.

Intrunind un scor de 86 puncte, din 100 posibile, în fruntea clasamentului se situează orașele Melbourne, Montreal și Seattle-Tacoma, obținînd calificativul „foarte bun”, în ceea ce privește nivelul de trai. La polul opus al clasamentului se află Lagos (Nigeria) cu 19 puncte, precedat de Kinshasa (capitala Zair-ului) cu 29 puncte. București și

* *Time International*, nr. 50/10 decembrie 1990.

Rangoon nu au fost cuprinse în clasificare din lipsă de date statistice, se precizează în articol.

Președintele acestui Comitet, Joseph Speidel, a declarat :

„În cazul orașelor fruntașe, necesitățile fundamentale pentru un trai decent, sînt asigurate tuturor locuitorilor, pe cînd într-un oraș ca Lagos, de pildă, acestea lipsesc cu desăvîrșire pentru cei mai mulți dintre locuitorii săi.”

Dintre metropolele europene care au obținut un punctaj surprinzător, de 85 puncte se menționează arealul german : Essen-Dortmund-Duisburg, surclasînd la o distanță de cel puțin 10 puncte celebrele metropole precum Paris, Londra, Madrid sau Roma.

Analiza reliefează, de asemenea, și cîteva contraste fulminante, astfel : în timp ce Moscova, Varșovia și zona Essen - Dortmund - Duisburg realizează o școlarizare cvasiintegrală a celor de vîrstă gimnazială ; în Johannesburg, Lagos și Lahore numai o treime din copiii apți pentru cursurile gimnaziale sînt înmatriculați.

Rata omuciderilor este în această perioadă de 65/100 000 locuitori la Cape Town, față de mai puțin de 1/100 000 la Madrid, de pildă. Cheltuielile pentru consumul alimentar, în exclusivitate, dețin o pondere covîrșitoare, de 80% din venituri, în orașul vietnamez Ho Shi Minh, față de Londra, cu o pondere de numai 16%.*

Din punctul de vedere al gradului de silențiozitate, cele mai liniștite orașe sînt Dallas - Fort Worth, Manchester și Singapore, în extrema opusă situîndu-se New York, Mexico City și Monterrey.

După cum se arată în articol, proxima amenințare ce se conturează într-un mod tot mai pregnant l reprezintă explozia demografică, ale cărei consecințe sînt evidente în Mexico City, unde populația a crescut într-un ritm galopant, de la 1 milion la 7 milioane în perioada 1940—1965, atîngînd deja 19 milioane acum, iar cu o rată anuală de creștere de 3,85%, se estimează o populație de aproximativ 30 milioane locuitori în jurul anului 2000, devenind astfel cel mai mare complex metropolitan al lumii. „Tokio - Yokohama se află deja foarte aproape de acest prag”. afirma Joseph Speidel, coordonatorul studiului, „însă Japonia este o țară foarte avansată din punct de vedere economic”.

Cumulînd un punctaj de 81 de puncte, conglomeratiile urbane japoneze obținînd calificativul „foarte bun” în ceea ce privește nivelul de trai și calitatea vieții, deținînd, totodată, cea mai scăzută rată a mortalității infantile¹ : 50‰ nașteri, în vădit contrast cu Kanpur (India), 157‰, acest oraș ocupînd de altfel un loc inferior (33 puncte) în clasamentul propus. Speidel caracterizează aceste rezultate ca fiind „descurajatoare în special pentru țările în curs de dezvoltare”.

La începutul secolului, numai 10% din populația globului, respectiv 1,6 miliarde persoane locuiau în mediul urban ; în jurul anului 2000

* Spre exemplificare, pentru București, așa cum rezultă din studiul efectuat de I.C.C.V., în trim. al III-lea al anului 1990, pe un eșantion de 225 vle familii (din diverse categorii sociale), s-a obținut o pondere a cheltuielilor ocazionate de consumul alimentar situată sub 40% din veniturile unei familii (de reținut însă că aceasta oferă, înglobează o serie de neajunsuri în ceea ce privește dimensiunea restrînsă a eșantionului, cît și a perioadei luată în calcul).

¹ Breviarul de Statistică Sanitară, anul 1988, ne indică pentru municipiul București, o rată a mortalității infantile de 27,3‰ născuți vii.

populația urbană se va ridica la aproximativ jumătate din numărul prognozată al populației globului de 6,3 miliarde. „Dacă nu se întreprinde nimic împotriva acestei creșteri îngrijorătoare a populației”, avertizează Speidel, „aceste orașe nu vor reuși niciodată să atingă un nivel de trai în limitele minimei decențe”.

Între ultimele clasate, Lagos are cea mai ridicată rată de creștere a populației, de 5,80%, ceea ce înseamnă că populația actuală de 4 mil. de locuitori, se va dubla în 12 ani.

Această creștere impetuoasă, observă Speidel, va da naștere la „hiperorașe” a căror populație va fi de circa 15 mil. de locuitori. Asemenea locuri — spunea el — se situează „dincolo de experiența umană”, dincolo de orice formă de conducere și organizare posibilă.

Tabel cuprinzând clasamentul celor mai mari orașe ale lumii după nivelul de trai

Foarte Bun 86—75 puncte	Bun 74—60 puncte	Satisfacător 59—46 puncte	Slab 43—19 puncte
Melbourne, Montreal	Kiev, Madrid,	Belo Horizonte,	Manila,
Seattle-Tacoma,	Berlin, Paris,	Seul, Shanghai,	Alexandria,
Atlanta, Essen-Dortmund-Duisburg, Detroit-Windsor, Dallas	New York, Londra, Los Angeles, Milano, Roma, Hong	Beijing, Buenos-Aires-La Plata, Bagdad, Bandung,	Bangkok, Istanbul, Ho Shi Minh, Jakarta,
Fort Worth, Houston	Kong, Budapesta	Cape-Town,	Teheran, Mexico,
Sydney, Toronto, Manchester, Osaka-Köbe-Kyoto, San Francisco-Oakland-San Jose,	Moscova, Barcelona, Varșovia, Atena Leningrad, Ankara, Lisabona, Tașkent	Napoli, Monterey, Rio de Janeiro, Sao Paulo, Casablanca Johannesburg	Cairo, Delhi, Karachi, Bombay, Calcutta, Lahore, Kanpur, Lima, Recife, Kinshasa, Lagos
Tokyo-Yokohama, Washington D.C.,			
Chicago, Miami-Fort Lauderdale			